

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 22. maj 2008

Sagsnr.: 39

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering grundnotat om forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret bomuld LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003.

Med venlig hilsen

Marie Louise Flach de Neergaard

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen

Den 19. maj 2008

FVM 537

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Om forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret bomuld LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003

KOM (2008)226

Genoptryk af grundnotat oversendt den 6. februar 2008. Nye afsnit er markeret med en streg i marginen.

Resumé

Forslaget til Rådsbeslutning vedrører godkendelse af LLCotton25 bomuld under forordning (EF) nr. 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foder. Bomulden er gjort resistent over for ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. Dette er relevant i forhold til dyrkningen af bomulden.

Godkendelsen gælder import og forarbejdning af bomuldsfrø fra LLCotton25 planter til fødevarer og foderbrug samt anden industriel anvendelse på lige fod med eksisterende konventionelle bomuldsfrø. Godkendelsen omfatter ikke dyrkning af bomuldsplanterne i EU.

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har den 30. april 2008 fremsat forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af bomuldsfrø fra LLCotton25 bomuld efter forordningen om genmodificerede fødevarer og foder (GMO forordningen).

Forslaget blev oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 5. maj 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordning (EF) Nr. 1829/2003 om genmodificerede fødevarer og foder, artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere været til afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 12. februar 2008, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på tre måneder hverken vedtaget den foreslåede beslutning eller tilkendegivet, at det er imod forslaget til beslutning, vedtager Kommissionen forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning på et kommende Rådsmøde.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelserne til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I september 2005 indsendte Bayer CropScience en ansøgning om godkendelse af LLCotton25 bomuld til fødevarer- og foderbrug samt import og forarbejdning, (men ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO forordningen. LLCotton25 er gjort resistent over for ukrudtsmidler baseret på glufosinat som aktivt stof. Dette omfatter midlerne Basta®, Liberty®, Finale®, Re-ly® og Challenge®. Den nye egenskab er relevant for dyrkningen af bomulden.

LLCotton25 indeholder genet *bar*, som giver planten resistens overfor glufosinat. Tilladelsen vil omfatte bomuldsfrø fra LLCotton25 samt fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede bomuldslinjer.

LLCotton25 bomuld er ikke tidligere godkendt til fødevarer- eller foderbrug i EU.

Godkendelsens omfang

Ifølge Kommissionens beslutningsforslag kan bomuldsfrø fra den genmodificerede bomuldslinje anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle bomuldsfrø, dvs. både som hele frø og i forarbejdet form som olie osv. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning af frøene, men ikke til dyrkning af bomulden i EU.

Markedsføringen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen gælder i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Mærkningen af produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af LLCotton25 skal i henhold til artikel 13(1) og 25(2) i GMO-forordningen indeholde en henvisning til den genmodificerede ingrediens. Kommissionen foreslår, at navnet på organismen skal angives som ”bomuld”.

Desuden skal sætningen ”ikke til dyrkning” angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige frø af LLCotton25 bomuld.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området er overordnet reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser.

Med hensyn til de sundhedsmæssige konsekvenser af anvendelsen af LLCotton25 bomuld konkluderede EFSA i sin udtalelse af 6. december 2006, at bomuldsfrø fra LLCotton25 er lige så sikre at anvende som konventionelle (ikke-gensplejsede) bomuldsfrø.

Fødevareinstituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Instituttet har konkluderet, at dokumentationen vedrørende bomulden ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Instituttet vurderer, at LL25 bomuld er sammenlignelig med tilsvarende ikke-genmodificeret bomuld og andre kommercielle bomuldslinjer for så vidt angår indholdsstoffer og agronomiske karakterer med undtagelse af den nye egenskab. Fødevarer fremstillet af frøene vurderes at være ernæringsmæssigt ækvivalente med produkter fra konventionelle bomuldsfrø.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med EFSAs høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af EFSAs udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af LLCotton25 bomuldsfrø, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

Forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

En foreløbig høring blev gennemført i november 2007 på baggrund af EFSA's endelige vurderingsrapport. Høringen blev sendt til Fødevarestyrelsens, Plantedirektoratets og Miljøstyrelsens fælles høringskreds for GMO-ansøgninger.

Beslutningsforslaget blev desuden sendt i høring den 29. januar med høringsfrist den 31. januar 2008. Følgende høringssvar er indkommet:

Fødevarerindustrien støtter en godkendelse og bemærker, at godkendelsen bør gives uden yderligere forsinkelse.

Fagligt Fælles Forbund (3F) mener, at der bør stilles krav til ansøgeren om fremsendelse af dokumentation for restkoncentrationer af glufosinat i bomulden efter høst, samt foretagelse af en risikovurdering af disse restkoncentrationer for mennesker, der skal håndtere og arbejde med bomulden. Derudover mener forbundet, at der skal foretages en vurdering af den samfundsmæssige nytteværdi af konsekvenserne ved en eventuel godkendelse. På grund af de mange åbne spørgsmål finder forbundet ikke, at der bør gives tilladelse til markedsføring af bomulden.

Forskningsrådet for Teknologi og Produktion finder ikke, at der ud fra den udførte risikovurdering, er tekniske eller videnskabelige grunde til at afvise ansøgningen. Forskningsrådet for Natur og Univers kan tilslutte sig denne vurdering, men finder, at der er behov for en generel tilbundsgående vurdering af, om øget brug af glufosinat udgør en acceptabel risiko for miljøet.

Den Danske Dyrlægeforening mener, at benyttelse af genmodificerede organismer til fødevarer- og foderbrug i henhold til forordning (EU) 1829/2003 om genetisk modificerede fødevarer og foder i alle tilfælde bør fremgå ved en tydelig og ensartet mærkning.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) under Århus Universitet mener, at der bør indføres krav om en monitorering af spildplanter fra transport m.m. Desuden stiller DJF spørgsmålstegn ved, hvordan man vil sikre sig, at afgrøderne ikke bliver dyrket ulovligt i EU, idet der gives tilladelse til import af spiredygtige frø. DJF bemærker i relation hertil, at der i risikovurderingen ses bort fra de risici, der knytter sig til dyrkning.

NOAH (Friends of the Earth Denmark) mener, at den videnskabelige risikovurdering, der er udført i forbindelse med ansøgningen, ikke på tilstrækkelig vis redegør for de forhold, som medlemsstaterne har ønsket yderligere belyst. NOAH er derfor imod en anvendelse til fødevarer og foder så længe disse videnskabelige forsøg mangler. Bl.a. henviser miljøorganisationen til, at der er påvist forskelle i indholdsstoffer mellem LLCotton25 og ikke genmodificeret bomuld, selv om disse forskelle ikke fandtes på alle dyrkningslokaliteter. Desuden ønsker

NOAH fodringsforsøg over væsentligt længere perioder end i de foreliggende forsøg for med sikkerhed at kunne fastslå, at bomulden ikke har negative effekter på menneskers og dyrs sundhed. Herudover ønskes forsøg over en længere årrække, som viser, at de pågældende fødevarer og foder ikke ved spild i naturen kan føre til utilsigtede skader på flora og fauna samt grundvand og overfladevand. NOAH mener desuden ikke, at der er behov for GMO foder og fødevarer i EU og at et stort flertal af forbrugere slet ikke ønsker disse produkter på markedet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering.

På baggrund af udtalelser fra Fødevareinstituttet, som støtter udtalelsen fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), har Danmark ikke sundhedsmæssige indvendinger mod en godkendelse af bomuldsfrø fra genetisk modificeret bomuld LLCotton25 til fødevarer- og foderbrug samt til industriel forarbejdning på lige fod med konventionelle (ikke genmodificerede) bomuldsfrø.

På baggrund af en samlet vurdering fra danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevareinstituttet og Danmarks Miljøundersøgelser, som har haft EFSA's udtalelse i høring forud for dens offentliggørelse, vil der ikke være miljømæssige konsekvenser af import af bomuldsfrø fra LLCotton25, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

Vedrørende høringssvaret fra 3F skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af bomulden og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler. Hertil bemærkes, at såfremt LLCotton25-bomuld anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Vedrørende høringssvaret fra NOAH vurderer Plantedirektoratet, at de arealer, hvor et frøspild vil kunne forekomme, er så begrænsede, at det ikke retfærdiggør iværksættelsen af flerårige forsøg, der skal kunne påvise fravær af de nævnte mulige skader. Endvidere har bomuld ingen vilde slægtninge i Europa, og der vil derfor ikke være risiko for spredning af gener fra de tre afgrøder til den vilde natur. Danmarks Miljøundersøgelser vurderer tilsvarende, at der ikke er nogen eller kun ubetydelig sandsynlighed for tilfældig spredning af LLCotton25, som medfører uønskede miljøeffekter i EU.

Fødevareinstituttet ved DTU mener ikke, at der bør stilles yderligere krav til den videnskabelige risikovurdering af LLCotton25. De statistiske forskelle, der blev fundet i de sammenlignende undersøgelser af indholdsstoffer i LLCotton25 bomuld med indholdet i ikke genmodificeret bomuld vurderes at være indenfor den naturlige variation, som normalt ses i sådanne

sammenlignende undersøgelser. Fødevareinstituttet er således enig i EFSA's vurdering af, at der ikke i de sammenlignende undersøgelser er grundlag for at forvente at LLcotton25 er forskellig fra tilsvarende ikke genmodificeret bomuld.

Den sundheds- og miljømæssige vurdering af forslaget giver ikke danske eksperter anledning til indvendinger.

På denne baggrund kan regeringen støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev behandlet på møde i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 12. februar 2008, hvor der ikke er opnået kvalificeret flertal for forslaget. Der foreligger ikke oplysninger om ændringer i medlemsstaternes holdning til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Notat og grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. februar 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.